

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

Komisijas paziņojumi (pamatprogramma)

(2013/C 373/02)

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Attiecībā uz lēmumiem par ES finansējumu cilvēka embriju cilmes šūnu izpētei saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" Eiropas Komisija ierosina arī turpmāk ievērot tos pašus ētikas principus, uz kuriem balstījās Septītā pamatprogramma.

Eiropas Komisija ierosina saglabāt šos ētikas principus, jo, pateicoties tiem un pamatojoties uz pieredzi, attiecībā uz ļoti daudzsoļošu zinātnes jomu ir izstrādāta atbildīga pieeja, kas ir izrādījusies pilnīgi piemērota pētniecības programmai, kurā piedalās pētnieki no daudzām valstīm ar atšķirīgu tiesisko regulējumu.

1. Lēmumā par pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" skaidri noteikts, ka Kopienas finansējumu nepiešķir šādām trim pētniecības jomām:
 - izpētes pasākumiem, kuru mērķis ir cilvēka klonēšana reproduktīviem nolūkiem,
 - izpētes pasākumiem, kuru mērķis ir pārveidot cilvēku ģenētisko mantojumu un kuri varētu šādas izmaiņas padarīt pārmantojamas,
 - pētniecības pasākumiem, kas paredzēti cilvēku embriju radīšanai vienīgi pētniecības nolūkā vai cilmes šūnu ieguvei, tostarp veicot somatisko šūnu kodola pārstādīšanu.
2. Netiks finansēti tādi pasākumi, kas ir aizliegti visās dalībvalstīs. Netiks finansēti pasākumi konkrētā dalībvalstī, ja šādi pasākumi tajā ir aizliegti.
3. Lēmumā par pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un noteikumos par ētikas principiem, ar ko reglamentē Kopienas finansējumu cilvēka embriju cilmes šūnu izpētei, netiek sniegts nekāds vērtējums par tiesisko regulējumu vai ētikas principiem, ar ko šādu izpēti reglamentē dalībvalstīs.
4. Aicinājumos iesniegt priekšlikumus Eiropas Komisija skaidri nepieprasa izmantot cilvēka embriju cilmes šūnas. Iespējamā pieaugušu cilvēku vai cilvēka embriju cilmes šūnu izmantošana ir atkarīga no zinātnieku atzinuma, ņemot vērā mērķus, ko viņi vēlas sasniegt. Praksē lielākā daļa no Kopienas finansējuma cilmes šūnu izpētei ir atvēlēta pētījumiem, kuros izmanto pieaugušu cilvēku cilmes šūnas. Nav iemesla to būtiski mainīt pamatprogrammā "Apvārsnis 2020".
5. Katrs projekts, kurā paredzēts izmantot cilvēka embriju cilmes šūnas, ir zinātniski jāizvērtē; izvērtēšanas laikā neatkarīgi eksperti nosaka, vai šādu cilmes šūnu izmantošana ir vajadzīga paredzēto zinātnisko mērķu sasniegšanai.
6. Attiecībā uz priekšlikumiem, kas ieguvuši pozitīvu vērtējumu zinātniskajā izvērtēšanā, Eiropas Komisija pēc tam organizē stingru ētikas principu pārbaudi. Šajā ētikas principu pārbaudē ņem vērā principus, kas noteikti ES Pamattiesību hartā un attiecīgās starptautiskās konvencijās, piemēram, Eiropas Padomes

Konvencijā par cilvēktiesībām un biomedicīnu, kas parakstīta Ovjedō 1997. gada 4. aprīlī, un tās Papildu protokolos, kā arī UNESCO pieņemtajā Vispārējā deklarācijā par cilvēka ģenomu un cilvēktiesībām. Ētikas principu pārbaudes mērķis ir arī pārliecināties, ka priekšlikumos tiek ievēroti to valstu noteikumi, kurās veiks izpēti.

7. Atsevišķos gadījumos ētikas principu pārbaudi varēs veikt projekta īstenošanas laikā.
8. Pirms projekta īstenošanas sākuma katrs projekts, kurā paredzēta cilvēka embriju cilmes šūnu izmantošana, jāiesniedz apstiprināšanai attiecīgajā valsts vai vietējā ētikas komitejā. Jāievēro visi valsts noteikumi un procedūras, tostarp saistībā ar tādiem jautājumiem kā vecāku piekrišana, finansiālas stimulēšanas nepieļaušana u. c. Pārbaudīs arī to, vai projektā iekļautas atsauces uz licencēšanas un kontroles pasākumiem, kas jāveic tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā veiks pētījumus.
9. Katru priekšlikumu, kas iegūvis pozitīvu vērtējumu zinātniskajā izvērtēšanā, ētikas principu pārbaudē valsts vai vietējā līmenī un ētikas principu pārbaudē Eiropas līmenī, atsevišķi iesniegs apstiprināšanai dalībvalstīm, kas sanāk komitejā, rīkojoties saskaņā ar pārbaudes procedūru. Netiks finansēts neviens priekšlikums, kurā iekļauta cilvēka embriju cilmes šūnu izmantošana, ja tas neiegūs dalībvalstu apstiprinājumu.
10. Eiropas Komisija turpinās darbu, lai rezultāti, kas iegūti Kopienas finansētā cilmes šūnu izpētē, būtu viegli pieejami visiem pētniekiem, tādējādi nodrošinot maksimālu labumu pacientiem visās valstīs.
11. Eiropas Komisija atbalstīs darbības un iniciatīvas, kas palīdz koordinēt un racionalizēt cilvēka embriju cilmes šūnu izpēti saskaņā ar atbildīgu pieeju, ievērojot ētikas principus. Komisija jo īpaši turpinās atbalstīt cilvēka embriju cilmes šūnu līniju Eiropas reģistra izveidi. Šāda reģistra atbalstīšana sniegs iespēju pārraudzīt cilvēka embriju cilmes šūnas Eiropā, palīdzēs zinātniekiem tās vislabāk izmantot un, iespējams, palīdzēs novērst jaunu cilmes šūnu līniju nevajadzīgu iegūšanu.
12. Eiropas Komisija turpinās pašreizējo praksi un neiesniegs komitejai, kura darbojas saskaņā ar pārbaudes procedūru, nevienu projekta priekšlikumu, kas ietver pētniecības darbības, kurās iznīcina cilvēka embrijus, tostarp cilmes šūnu iegūšanai. Izslēdzot šā izpētes posma finansēšanu, Kopienas finansējums netiks liegts turpmākiem posmiem, kuros paredzēta cilvēka embriju cilmes šūnu izmantošana.

Paziņojums par enerģētiku

“Komisija atzīst galalietotāju energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas, labāku tīklu un uzglabāšanas būtisko nozīmi nākotnē, palielinot to potenciālu, un nepieciešamību veikt pasākumus ieviešanai tirgū, lai palielinātu kapacitāti, uzlabotu pārvaldību un pārvarētu tirgus šķēršļus, lai varētu ieviest energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas risinājumus.

Komisija centīsies nodrošināt, ka vismaz 85 % no pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” enerģētikas uzdevumu budžeta tiek tērēti nefosilo degvielu jomā un ka vismaz 15 % no kopējā enerģētikas uzdevumu budžeta tiek tērēti pašreizējo atjaunojamo un energoefektivitātes tehnoloģiju ieviešanas tirgū pasākumiem programmā “Saprātīga enerģija Eiropā III”. Šo programmu īsteno īpaša pārvaldības struktūra, un tajā tiks ietverts atbalsts ilgtspējīgas enerģētikas politikas īstenošanai, kapacitātes veidošanai un ieguldījumu finansējuma mobilizēšanai, kā tas notiek līdz šim.

Atlikusī daļa tiks paredzēta uz fosilo kurināmo balstītām tehnoloģijām un attīstības iespējām, kas tiek uzskatītas par būtiskām, lai īstenotu redzējumu laikposmam līdz 2050. gadam un atbalstītu pāreju uz ilgtspējīgu enerģētikas sistēmu.

Progress šo mērķu sasniegšanā tiks uzraudzīts, un Komisija regulāri ziņos par gūtajiem panākumiem.”

Paziņojums par 6. panta 5. punktu

“Neskarot ikgadējo budžeta procedūru, Komisija plāno saistībā ar strukturēto dialogu ar Eiropas Parlamentu iesniegt gada ziņojumu par pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” II pielikumā noteiktā budžeta sadalījuma pa prioritātēm un par tajās ietverto mērķu īstenošanu, tostarp jebkādu 6. panta 5. punkta piemērošanu.”

Paziņojums par 12. pantu

“Komisija pēc pieprasījuma iesniegs pieņemtās darba programmas Eiropas Parlamenta atbildīgajai komitejai.”

Paziņojums par Izcilības zīmogu

“Savienības līmeņa pasākumi padara iespējamu ES mēroga konkurenci, lai atlasītu vislabākos priekšlikumus, tādējādi paaugstinot izcilības līmeni un nodrošinot vadošās pētniecības un inovācijas uzskatāmību.

Komisija uzskata, ka priekšlikumi projektiem saistībā ar Eiropas Pētniecības padomi, *Marie Skłodowska-Curie* pasākumiem, komandu veidošanas pasākumiem, instrumentu, kas paredzēts MVU 2. posmā, vai sadarbības projektiem, kurus nevar finansēt budžeta iemeslu dēļ, tomēr atbilst pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” izcilības kritērijiem.

Pēc dalībnieku apstiprināšanas šo informāciju var iesniegt atbildīgajām iestādēm.

Tāpēc Komisija atzinīgi vērtē jebkuru iniciatīvu, lai finansētu šādus projektus ar valsts, reģionālā vai privātā sektora līdzekļiem. Šajā kontekstā kohēzijas politikai arī ir būtiska nozīme, veidojot kapacitāti.”

Paziņojums par izcilības popularizēšanu un dalības paplašināšanu

“Komisija ir apņēmusies saskaņā ar jauno kursu “Izcilības popularizēšana un līdzdalības paplašināšana” izstrādāt un īstenot pasākumus, lai novērstu plaisu pētniecības un inovāciju jomā Eiropā. Šiem pasākumiem paredzētais finansējuma līmenis nebūs zemāks par apmēru, kas tiek tērēts Septītajā pamatprogrammā par pasākumiem, ar kuriem tiek veicināta dalības paplašināšana.

COST jaunie pasākumi, kas tiek veikti saistībā ar dalības paplašināšanu, būtu jāatbalsta no budžeta, kas piešķirts izcilības popularizēšanai un dalības paplašināšanai. COST pasākumi, kuri uz to neattiecas un kuriem budžetā būtu jāpiešķir vienlīdzīga prioritāte, būtu jāatbalsta no budžeta, kas piešķirts 6. mērķim “Eiropa mainīgajā pasaulē – iekļaujoša, inovatīva un domājoša sabiedrība”.

Lielākā daļa pasākumu, kas saistīti ar politikas atbalsta instrumentu un dalībvalstu kontaktpunktu transnacionālajiem tīkliem, arī būtu jāatbalsta no budžeta, kas piešķirts 6. mērķim “Eiropa mainīgajā pasaulē – iekļaujoša, inovatīva un domājoša sabiedrība”.

Paziņojums par MVU instrumentu

“Atbalsts MVU pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” ir ļoti svarīgs un būtisks aspekts, lai sasniegtu tās mērķi veicināt inovācijas, ekonomikas izaugsmi un darbvietu izveidi. Tādēļ Komisija nodrošinās atbalsta MVU augsta līmeņa pārredzamību pamatprogrammā “Apvārsnis 2020”, jo īpaši ar MVU instrumenta starpniecību darba programmās, pamatnostādnēs un komunikācijas pasākumos. Tiks veikti visi vajadzīgie pasākumi, lai MVU varētu viegli un vienkārši noteikt un izmantot iespējas, ko tiem nodrošina sabiedrības problēmu risināšanas prioritāte un LEIT.

MVU instruments tiks īstenots ar vienotas centralizētas pārvaldības struktūras starpniecību, kura būs atbildīga par projektu novērtēšanu un pārvaldību, tostarp kopējo IT sistēmu un uzņēmējdarbības procesu izmantošanu.

MVU instruments piesaista visvērienīgākos MVU inovāciju projektus. Tas tiks īstenots galvenokārt augšupvērstā veidā ar atklātu aicinājumu, kas pielāgots MVU vajadzībām, kā noteikts īpašajā mērķī "Inovācijas MVU", ņemot vērā LEIT un sabiedrības problēmu risināšanas prioritātes un mērķus un atļaujot priekšlikumus šajā jomā, kas ir pamatā augšupvērstai pieejai. Šis aicinājums var tikt pārskatīts/atjaunināts reizi divos gados, lai ņemtu vērā divgadu stratēģiskās programmas. Vajadzības gadījumā aicinājumus attiecībā uz īpašiem stratēģiskas intereses jautājumiem var rīkot papildus iepriekš aprakstītajam aicinājumam. Šajos aicinājumos tiks izmantota MVU instrumenta koncepcija un procedūras, kā arī tā vienotais kontaktpunkts pieteikuma iesniedzējiem un papildu konsultēšanas un darbuzzināšanas pakalpojumi."
